

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 11.7.2016 VM055:00/2014, VM/1237/03.01.00/2016

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI TULOTIETOJÄRJESTELMÄSTÄ JA ERÄIDEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) esittää lausuntonaan seuraavaa.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on yritysten ja muiden suoritusten maksajien hallinnollisen taakan keventäminen. Suorituksen maksaja voisi ilmoittaa tulorekisteriin talletettavan tiedon yhteen kertaan kaikkien tiedon käyttäjien käyttöön. Tulorekisterin rekisterinpitäjä eli Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö välittäisi tiedot tiedon käyttäjille, jolloin vähentyisivät viranomaisten ja muiden julkista tehtävää hoitavien tahojen tarve erillisiin tietopyyntöihin. TVK kannattaa sekä tätä ja muita esitykseen kirjattuja tavoitteita että tulorekisterin perustamista.

Tavoitteena on, että muun muassa työtapaturma- ja ammattitautilain (TyTAL) toimeenpanosta vastaavat vahinkovakuutusyhtiöt voisivat luopua vuosittaisen palkkailmoituksen pyytämisestä vakuutusnottajilta. TVK toteaa, että tämän vuosittaisen ilmoituksen pyytämistä voidaan kunkin vakuutusnottajan osalta luopua vain sillä edellytyksellä, että vakuutusnottaja on ilmoittanut tulorekisteriin kullekin suorituksen saajalle maksamastaan palhasta ammattiluokan ja vakuutusyhtiökohtaisen vakuutusnumeron.

Ammattiluokka on keskeinen tekijä työssä olevan riskin määrittämisessä ja sitä kautta vakuutusmaksujen määrittämisessä TyTAL:n edellyttämällä tavalla riskivastaaviksi. Vakuutusnumero puolestaan on välttämätön sen vuoksi, että vakuutusmaksuun vaikuttavaa tehdyn työn määrää kuvataan yleisimmin palkkasummalla, ja vakuutusnumeron perusteella maksettu palkka voidaan kohdistaa oikeaan vakuutukseen. Työnantajalla voi olla useampia kuin yksi vakuutus, ja nämä vakuutukset voivat olla myös eri yhtiöissä. Ilman tietoa ammattiluokasta ja vakuutusnumerosta vakuutusyhtiö ei voi koostaa tulorekisteristä tarvitsemaansa vakuutuskohtaista tietoa eikä näin ollen voi hyödyntää tulorekisteriä, vaan joutuu pyytämään työnantajalta palkkailmoituksen nykyiseen tapaan.

TVK esittää, että työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen vakuutusyhtiö ja vakuutusnumero mainitaan lakitekstissä, esityksen pakollisia tietoja koskevassa 7 §:n 6 momentin 4 kohdassa. Lisäksi mainitun säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi mainita nykyisen työeläkevakuutusyhtiön vakuutusnumeroa koskevan kirjauksen lisäksi työtapaturma-

ja ammattitautivakuutuksen vakuutusyhtiö ja -numero. Tieto vakuutusyhtiöstä on olennainen sen vuoksi, ettei työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen vakuutusnumerojärjestelmä ole toistaiseksi standardoitu siten, että yhtiö kävisi vakuutusnumerosta ilmi.

Vakuutusnumeron osalta tulisi myös tarkistaa pakollisia tietoja koskevan 7 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa oleva esimerkki 1. Kun työntekijä on työtapaturmavakuutettava, vakuutus on otettava ennen kuin työn tekeminen aloitetaan. Työeläke- ja työtapaturmavakuuttaminen poikkeavat tältä osin toisistaan olennaisesti. Vakuutusten soveltamisalat ja vakuuttamisen säännöt eivät ole kaikilta osin yhteneväiset, eikä esimerkiksi sopimustyönantajan käsite ole käytössä työtapaturmavakuuttamisessa.

Esityksen mukaan laki säätelisi suorituksen maksajan tiedonantovelvollisuuden ajan ja tavan, mutta ei tiedonantovelvollisuutta eikä sen sisältöä. Poikkeuksena voi pitää rinnakkaista tietoa, jota koskeva ilmoittamisvelvoite on kirjattu lakiesityksen 10 §:n 6 momenttiin. Muiden pakollisten tulo- ja etuustietojen osalta ilmoitusvelvollisuus jäisi siis muun lain säädännön varaan.

Velvollisuudesta ilmoittaa tietoja nimenomaan tulorekisteriin tulisi TVK:n mielestä säätää asian luonne huomioon ottaen erikseen. TVK katsoo, että tarkoituksenmukaisinta olisi täydentää ilmoitusvelvollisuutta koskevaa muuta lainsäädäntöä säätämällä tulotietojärjestelmästä annettavassa laissa velvollisuudesta ilmoittaa tulorekisteriin talletettavat tiedot nimenomaan tulorekisteriin.

Ilmoittamisvelvollisuudesta tulisi säätää selkeästi senkin vuoksi, että esityksen 7 §:n 9 momentti antaa Verohallinnolle oikeuden määrätä 7 §:n 1 ja 4 momenttien mukaisten tietojen tallettamisesta. Jos syystä tai toisesta verotuksen toimittamista varten tarvittavat tiedot tai esimerkiksi niiden erittelyt muotoutuisivat aikaa myöden muiden tiedon käyttäjien tietotarpeista poikkeaviksi, tulisi olla sekä tietojen että niiden ilmoittamisvelvollisuuden osalta selkeä sääntelykokonaisuus, joka takaisi sen, että muut tiedon käyttäjät saisivat edelleen tarvitsemansa tiedot.

Esityksessä ei ehdoteta lakiin erillistä säännöstä suorituksen maksajan velvollisuudesta korjata tulorekisteriin talletettu virheellinen tieto. Esityksen mukaan korjaamisvelvollisuuden katsotaan sisältyvän, viranomaisissa omaksutun käytännön mukaisesti, velvollisuuteen ilmoittaa oikeat tiedot. TVK esittää harkittavaksi erillisen säännöksen lisäämistä lakiin. Säännös korostaisi rinnakkaisen tiedon käyttämisen toissijaisuutta ja myös tukisi suorituksen saajien ohjaamista virhetilanteissa kääntymään maksajan puoleen tiedon korjaamiseksi.

Esityksen voimaantulosäännöksessä (22 § 3 mom.) viitataan lain 13 §:ään. Viittauksen ja mainitun pykälän kohtien numeroinnit ovat mitä ilmeisimmin virheelliset eivätkä vastaa esityksen sisältöä. TVK ehdottaa myös, että voimaantulosäännöksen perusteluja lisättäisiin, jotta kokonaisuus olisi helpompi hahmottaa.

Kuten lausuntopyyntöissä todetaan, esityksessä kuvattu tietosisältö voi täsmentyä lausuntojen antamisen jälkeen. Tämän vuoksi, ja koska etuuksia koskevien tietojen määrittely on vasta alkuvaiheissaan, TVK ei ota tässä vaiheessa tietosisältöön yksityiskohtaisemmin kantaa. Esityksen 7 §:n 8 momenttia eikä sen yksityiskohtaista perustelua ole käsitelty perusteellisesti hankkeessa.

Esitysluonnoksen luvussa 5 on mainittu hankkeeseen osallistunut TVK tämän aiemmalla, 1.1.2016 muuttuneella nimellä Tapaturmavakuutuslaitosten liitto. TVK pyytää korjaamaan tämän.

TAPATURMAVAKUUTUSKESKUS

Jussi Kauma
toimitusjohtaja